

181219

Till ansvarig för tillgänglighet på
apoteksbolag (se sändlista)

Information om tillgänglighet, allergi och annan överkänslighet på apotek

Personer med allergi och annan överkänslighet kan reagera på allergiframkallande ämnen från exempelvis pälsdjur, jordnötter/nötter och kemiska/irriterande ämnen från tobaksrök, parfym och parfymerade produkter. Det är viktigt att apotek görs tillgängliga för personer med allergisjukdom i enlighet med FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning.

Fakta om allergiframkallande och irriterande ämnen

Allergiframkallande ämnen från pälsdjur från djurägare till andra miljöer och fäster särskilt i kläder och hår. En del med pälsdjursallergi får symptom snabbt, andra efter flera timmar. Många reagerar även vid indirekt kontakt när de träffar djurägare eller vistas i miljöer där det funnits djur. Alla pälsdjur är allergiframkallande - mer eller mindre. Över 50 procent av alla med astma reagerar dessutom på pälsdjur. Pälsdjursallergen är en riskfaktor för försämring av astman.

Jordnötter och nötter kan ge svåra allergiska reaktioner och apotek behöver ha en policy för hantering av jordnötter och nötter så att personer med allergi inte riskerar att bli sjuka vid besök på apotek.

Doftöverkänslighet kan ge symtom som påminner om astma. Men reaktionen sker inte i immunförsvaret utan beror på överretbarhet i nerver som finns i luftvägarna och ögon. Vanliga symtom är besvär i hals, besvär i luftvägar, näsa och slemhinnor i ögonen, huvudvärk, svettningar, yrsel och trötthet. Mycket låga halter av dofter och kemikalier kan utlösa symtom. Olika typer av parfymerade produkter som parfym, rakvatten, tvätt- och sköljmedel, hygienprodukter som deodorant, tvål, schampo, hårspray och lotion och rengöringsmedel kan ge reaktioner. Hur starka symtomen blir varierar person till person. I dag finns inte någon medicinering eller behandling för personer med doftöverkänslighet.

Passiv rökning är bl a förknippat med besvär i näsa, ögon, hals och luftvägar, särskilt hos personer med astma, allergi och överkänslighet. Förutom de akuta och kroniska besvären i luftvägarna kan passiv rökning även förvärra barnastma och utlösa astma hos friska barn. Barn är extra känsliga för passiv rökning eftersom deras immunförsvär inte är färdigutvecklat och luftvägarna är trängre än de vuxnas.

Vad kan ansvariga på apoteken göra för att öka tillgängligheten?

- I största möjliga mån inte tillåta hundar på apotek – sätt gärna upp dekal om förbud mot pälsdjur (undantag kan göras för ledarhund). Om det finns flera apoteksbolag inom samma ort borde ett av dem kunna erbjuda djurfri lokal.
- Inte tillåta rökning vid entrén till apoteket – informera gärna om detta med dekal/skylt och flytta bort eventuella askkoppar. From 1 juli 2019 utökas tobakslagen till att även gälla vissa utemiljöer, bl a entréer till byggnader där lagen redan gäller.
- Om apoteket säljer förpackade jordnötter och nötter bör dessa inte placeras vid kassan utan i avskild hylla. I policyn är det bra att ta med att en sådan påse kan gå sönder och att då ha en plan för att göra ordentligt rent på en gång och att jordnötter och nötter inte bör ätas inne i affären (gäller både personal och kunder).
- Erbjud oparfymerade alternativ och samla alla oparfymerade produkter på ett ställe på apoteket. Det är en fördel att placera doftande/parfymerade hygienprodukter separat från oparfymerade så den som inte tål parfymdofter lätt kan undvika parfymerade produkter.
- Vi avråder från test/provning av parfymerade/doftande produkter på apotek om det finns parfymerat produktsortiment med exempelvis smink och hudvård.
- Informera personal om att undvika att använda parfym, rakvatten och andra parfymdofter på arbetet, t ex hygienprodukter samt tvätt- och sköljmedel, som en del i det systematiska arbetsmiljöarbetet. Tipsa gärna om att gärna välja oparfymerade alternativ istället.
- Informera personal om att använda arbetskläder som inte varit i kontakt med pälsdjur.

Mer information finns här:

Astma- och Allergiförbundets webbplats www.astmaoallergiforbundet.se
och webbshop www.astmaoallergiforbundet.shop.strd.se

Med vänlig hälsning och önskan om en God Jul!

Maritha Sedvallson, förbundsordförande
Astma- och Allergiförbundet

Sändlista:

Apoteket AB, e-post: kundservice@apoteket.se

Apotek Hjärtat AB; e-post: kundkontakt@apotekhartat.se

Kronans apotek; e-post: kundservice@kronansapotek.se

Lloyds apotek; e-post: kundtjanst@lloydsapotek.se

Apoteksgruppen; e-post: info@apoteksgruppen.se